

Měsíčník Rekodifikace & Praxe: Otázky - odpovědi

eFocus

Časopis Rekodifikace & Praxe přináší vedle odborných statí také odpovědi na čtenářské dotazy k rekodifikační problematice. Z posledního čísla, které právě vychšlo, pro vás vybíráme malou ochutnávku:

Obsahuje ZOK nějakou regulaci nabývání majetku společností od akcionářů (bývalý § 196a obch. zák.)?

Na dotaz odpovídá: *JUDr. Petr Hampel, místopředseda Krajského soudu v Ostravě*

Regulaci nabývání majetku společností od zakladatelů, resp. akcionářů, se zabývá § 255 ZOK. Jde o ustanovení, které nahrazuje § 196a odst. 3 obch. zák., vztahuje se ovšem jen na nabývání majetku společností od zakladatelů či akcionářů, nikoli na zcizování. ZOK stanoví pro jeho aplikaci lhůtu do dvou let od vzniku společnosti nebo od účinnosti změny její právní formy (tuto variantu předpokládá § 255 odst. 1 a 3 ZOK). Podmínkou aplikace je, že úplata převyšuje 10 procent upsaného základního kapitálu. Poskytnutá úplata společností zakladateli nebo akcionáři nesmí přesáhnout hodnotu majetku stanovenou na základě posudku znalce (předpokládá se podle § 251 ZOK nebo podle § 468 až § 473 ZOK). Porušení tohoto pravidla ovšem nezpůsobuje neplatnost smlouvy jako takové (převod je platný, podle § 196a obch. zák. tomu tak bylo), ale vyvolává vznik povinnosti vrátit rozdíl získaný rozdíl.

Otázkou zůstává, zda se současně aplikuje také obecné ustanovení § 50 ZOK, které v případě absence obligatorního znaleckého posudku přiznává poškozené smluvní straně právo požadovat dorovnání v subjektivní lhůtě tří měsíců a objektivní lhůtě deseti let od uzavření smlouvy. Pokud je smlouva uzavřena bez znaleckého posudku, vytváří ZOK konstrukci nevyvratitelné domněnky porušení péče řádného hospodáře na straně členů statutárního orgánu, kteří se na obchodu účastnili. Dále platí, že nabytí a výše úplaty musí být schváleny valnou hromadou pod sankcí neplatnosti takového právního jednání podle § 48 ZOK. Jde opět ovšem o relativní neplatnost (nikoli absolutní, jak stanovil § 196a obch. zák.), které se musí oprávněná strana dovolat v subjektivní lhůtě šesti měsíců (ode dne, kdy se dozvěděla, měla či mohla dozvědět) a objektivní lhůtě deseti let (ode dne, kdy k takovému jednání došlo).

Jak je podle nového zákona o zvláštních řízeních soudních upraveno řízení o vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady akciové společnosti?

Na dotaz odpovídá: *JUDr. Ivo Walder, soudce Krajského soudu v Ostravě*

Nová právní úprava řízení o vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady akciové společnosti se zásadně neliší od dosavadní úpravy v § 200e o. s. ř. Podle § 2 písm. e) zák. č. [292/2013](#) Sb., o zvláštních řízeních soudních (dále jen „ZŘS“), tento zákon upravuje také řízení o některých otázkách týkajících se právnických osob a svěřenského fondu. K těmto řízením patří také podle § 85 písm. a)

ZŘS řízení ve statusových věcech právnických osob, kde spadá řízení o určení neplatnosti orgánu právnické osoby, včetně valné hromady akciové společnosti. Na toto řízení je třeba proto aplikovat nejprve zvláštní úpravu § 85 až § 93 ZŘS, ustanovení obecné části § 1 až § 30 ZŘS a subsidiárně občanský soudní řád. Věcně příslušným soudem je krajský soud. Místně příslušným je soud, u něhož je právnická osoba zapsána ve veřejném rejstříku. S řízením o vyslovení neplatnosti rozhodnutí orgánu právnické osoby je spojeno každé další řízení o neplatnosti téhož rozhodnutí. Neprovádí-li soud dokazování, není třeba jednání nařizovat.

Na novou konstrukci úpravy neplatnosti a nicotnosti právního jednání v NOZ navazuje úprava ZŘS, podle které v řízení o vyslovení neplatnosti rozhodnutí orgánu právnické osoby rozhodne soud o tom, že o rozhodnutí orgánu právnické osoby nejde, hledí-li se na něj, jako by nebylo přijato, i bez návrhu. Nově zákon také stanoví, že v tomto řízení soud rozhodne až po uplynutí lhůty tří měsíců od podání návrhu. Obdobně jako v předchozí úpravě, z důvodu ochrany zákonnosti a zájmů na řízení nezúčastněných akcionářů, upravuje ZŘZ zvláštní oznamovací povinnosti soud, realizované na jeho úřední desce v případě, že řízení má být zastaveno, včetně poučení, že řízení bude zastaveno, pokud k podanému návrhu do tří měsíců od vyvěšení rozhodnutí nepřistoupí další navrhovatel a neodstraní v této lhůtě překážku odůvodňující zastavení řízení.

Je třeba mít také na paměti, že v řízení o vyslovení neplatnosti rozhodnutí orgánu právnické osoby - více než v jiných řízeních - je s procesní úpravou úzce spojena úprava hmotněprávní, ze které plynou i aspekty procesní. Hmotné právo upravuje rozhodování o neplatnosti usnesení valné hromady v § 258 až § 260 NOZ, kdy úprava neplatnosti rozhodnutí orgánu spolku je zároveň obecnou úpravou pro všechny právnické osoby a dále v § 428 až § 430 ZOK jako zvláštní úpravou neplatnosti valné hromady pouze akciové společnosti.

Na webových stránkách časopisu [Rekodifikace & Praxe](#) lze najít všechny otázky, které čtenáři do redakce zaslali a které byly následně zodpovězeny vybraným týmem předních českých odborníků na dané oblasti práva. Máte-li tedy i vy konkrétní dotaz, napište nám jej, stejně jako další náměty a podněty k zpracování dalších témat, na e-mailovou adresu rekodifikace-dotazy@wkr.cz.

Časopis *Rekodifikace & Praxe* může objednat >>> [zde](#).
nakladatelství Wolters Kluwer

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Partner BBH Tomáš Sedláček obdržel prestižní ocenění „Lawyer of the Year“ na IFLR Europe Awards 2026 v Londýně](#)
- [LEAGLE.ONE: Kdo pomůže dětem vybrat správnou cestu, když dnešní profese zítra nemusí existovat?](#)
- [Jindřich Fuka novým advokátem Aegis Law](#)
- [LEAGLE.ONE: Advokacie po nástupu AI: Kdo se přizpůsobí, získá náskok. Kdo ne, může zůstat pozadu](#)
- [Digitální důkazy z webu v soudním řízení: jak doložit, co bylo online zveřejněno?](#)
- [Český Deloitte Legal posiluje: Jiřina Procházková jmenována CE partnerkou](#)
- [V lednu přišel šok. Ze seznamu zmizely tisíce soudních překladatelů](#)

- [LEAGLE.ONE: Triangle Family Office #11: Mezigenerační převod majetku: Největší chyba je neudělat nic](#)
- [Koupě nemovitosti v Rakousku: vedlejší náklady v praxi](#)
- [Žaloba v civilním právu procesním](#)
- [Legal Innovation Day 2026: AI v právu v praxi - inspirace, konkrétní řešení i prostor Libra](#)